

BILAG C.1

Bøgedal Grusgrav. Supplerende bemærkninger vedrørende kortlægning af bilag IV-arter samt vurdering efter habitatbekendtgørelsen

Dato 25-10-2023
Raastoffer@ru.rm.dk
Sagsnr. 1-50-71-27-21

Side 1

I forbindelse med høring over Region Midtjyllands udkast til tilladelse til indvinding af råstoffer ved Bøgedal, har regionen modtaget høringssvar fra både Danmarks Naturfredningsforening samt Silkeborg Kommune vedrørende regionens vurdering efter habitatbekendtgørelsen, som vedlagt i bilag C.

Region Midtjylland har i forbindelse med en klage over regionens screeningsafgørelse for råstofindvinding ved Bøgedal uddybet sin vurderingen efter habitatbekendtgørelsen. Regionens bemærkninger til den tidligere klage er gengivet i det nedenstående som supplement til regionens vurderinger vedrørende påvirkning af bilag IV-arter.

I klagen over region Midtjyllands screeningsafgørelse anføres det overordnet, at screeningsafgørelsen ikke er dækkende, da der ikke i tilstrækkelig grad er vurderet på trusler for den økologiske funktionalitet af strandtudsens yngle- og rasteområder. Videre anføres det, at der ikke er foretaget tilstrækkelige besigtigelser, samt at vurderingerne ikke tager højde for strandtudsens krav til yngle- og rasteområder og migration mellem arealerne samt risiko for individdrab.

Regionens bemærkninger til klagen

I vurderingen af om der kan forventes væsentlige forstyrrelser af arternes yngle- og rasteområder, skal områderne forstås som et samlet netværk af lokaliteter. Vurderingen af om der er tale om en beskadigelse eller ødelæggelse af en lokalitet, skal i denne sammenhæng forstås ud fra hvorvidt den økologiske funktion af netværket af lokaliteter opretholdes på mindst samme niveau som hidtil.¹

---

¹ Miljøstyrelsens habitatvejledning, pkt. 9.7.1.4 og EU-Kommissionens vejledning pkt. 2.52, hvorefter habitatdirektivets artikel 12, stk. 1, litra d, bør forstås som en målsætning om opretholdelse af yngle- og rasteområders økologiske funktion.

Klager anfører, at de tilvejebragte undersøgelser ikke i tilstrækkelig grad kan afdække den konkrete forekomst af strandtudse, og at det er utilstrækkeligt, at der ikke er foretaget ketsjning. Regionen Midtjylland bemærker hertil, at de udførte undersøgelser er foretaget inden for den anbefalede undersøgelsesperiode (medio april – medio juni) og med den anbefalede undersøgelsesmetode (lytning og lysning), jf. DCE's tekniske anvisning for overvågning af padder². Der er foretaget tre lytninger/lysninger. Regionen bemærker, at der i forbindelse med registrering af øvrige bilag IV-arter, stor vandsalamander og spidssnudet frø, er foretaget ketsjning på to dage i juni. Det fremgår af tabel 2.1.2 i den tekniske anvisning, at der i denne periode også vil være forekomst af haletudser fra strandtudse. Regionen fandt ingen haletudser fra strandtudse i forbindelse med ketsjningen.

På trods af flere forhold der usandsynliggør, at de undersøgte vandhuller/padderskrab er egnede som yngleområder for strandtudse (se afsnit 4.1 i bilag C) vurderer Region Midtjylland, at det ikke kan udelukkes, at vandhullerne/paddeskrabene samt dele af den aktive grav kan være henholdsvis yngle- og rasteområde for strandtudse. I den konkrete sag har regionen derfor vurderet på baggrund af, at der i projektområdet og dets omgivelser er yngle- og rasteområder for strandtudsen. Det vurderes herefter, at en gennemførelse af det ansøgte projektet ikke kan forventes at ødelægge eller beskadige yngle- eller rasteområderne, da den økologiske funktion vurderes til at opretholdes. I denne vurdering har regionen særligt lagt vægt på strandtudsens krav til dynamik i dens levesteder, hvor terrænet eller vegetationen jævnlige ændres, som eksempelvis i en aktiv råstofgrav.

Af forvaltningsplanen for strandtudse s. 8 fremgår det ydermere, at:

"Princippet om økologisk funktionalitet er særlig vigtigt, når det gælder strandtudse. Det er typisk for netop den art, at hvis der i et område opstår et nyt vandhul, så vil den kolonisere det i et par år. Når vandhullet er blevet et par år gammelt, vil tudserne ofte forlade det igen og i stedet kolonisere det næste nye vandhul, der opstår i nærheden, og så fremdeles. Derfor har det ingen mening at holde fast på bevarelse af et bestemt vandhul, som tudserne alligevel snart vil forlade. I stedet gælder det om at sørge for, at der hele tiden er vandhuller til stede, som passer til artens krav, med mulighed for at det kan skifte fra år til år, hvilke konkrete vandhuller, der er tale om. Ofte viser

---

² Aarhus Universitet, DCE, teknisk anvisning, Overvågning af padder, version 2, 17.4.2018.

*tudserne større stedtrofasthed over for bestemte rastelokaliteter på land end over for vandhuller. Men også her gælder det, at tudserne kan skifte fra et opholdssted, der bliver uegnet, f.eks. ved at det gror til med skyggende vegetation, og flytte til andre opholdssteder, som eventuelt kan være opstået for nylig og endnu have bar vegetation."*³

Det fremgår fortsat på s. 25, at:

*"Råstofgrave [som grusgrave, red.] er [derfor] gode levesteder for strandtudsens, fordi der, så længe gravene er aktive, hele tiden opstår nye, bare vandhuller samtidigt med, at den har gode muligheder for at søge føde på de sparsomt bevoksede arealer. Råstofgravene er dog typisk kun egnede levesteder, så længe der stadig indvindes i dem og i en periode herefter inden tilgroning..."*⁴

For så vidt angår projektets påvirkning af strandtudsens potentielle yngleområder i form af vandhullerne/paddeskrabene har Region Midtjylland i regionens vurdering efter habitatbekendtgørelsen (bilag C) vurderet, at det ansøgte projekt ikke vil ødelægge eller beskadige yngleområderne. Dette vurderes med inddragelse af konkret faglig og praktisk viden om påvirkning af grundvandsspejl ved indvinding under grundvandet samt om støjpåvirkning af strandtudsens yngleaktivitet i form af kvækken (afsnit 4.1.1 og 4.1.2).

Som rasteområde kræver strandtudsens åbne arealer med enten ingen eller meget lav bevoksning, hvorfor ikke tilgroede grusgrave kan indeholde egnede rasteområder. Det fremgår ydermere af forvaltningsplanen for strandtudse, at vedvarende aktivitet i råstofgrave og en hensigtsmæssig efterbehandling er nødvendig for opretholdelse af strandtudsens levesteder.

Det fremgår videre, at Strandtudsens ligeledes kan overvintre ved at grave sig 60-120 cm ned til frostfri dybde i rasteområdet på ikke-vandlidende arealer. I grusgrave kan dette fx ske i sandede skrænter, som også er lette for tudserne at grave i. Disse må dog ikke være udsat for nedskridning, hvorfor de lidt ældre, mindre stejle og mere stabile skrånninger foretrækkes. Desuden foretrækker tudserne

---

³ Adrados L. C., Forvaltningsplan for strandtudsens, Beskyttelse og forvaltning af strandtudsens, *Epidalea calamita* og dens levesteder i Danmark, Miljø- og Fødevareministeriet, Naturstyrelsen, 2015, s. 8, afsnit om "Princippet om økologisk funktionalitet", 5. underafsnit.

⁴ Ibid. s. 25, afsnit om "Råstofgrave – Indlands", 2. underafsnit.

soleksponerede skrænter med lav vegetation, da frosten der ikke trænger så langt ned i jorden.⁵

Om projektområdets udformning, skal det hertil foruden fremhæves, at store dele af bundfladen af den eksisterende grusgrav er beliggende umiddelbart ovenfor grundvandsspejl, hvorfor den overvejende del af sandarealerne i råstofgravens bundflade i øvrigt ikke kan forventes at indeholde nogen frostfri zone ovenfor den vandmættede zone i jordprofilen, hvorfor denne del af projektområdet ikke kan forventes at være egnet overvintringsrasteområde.

Forbuddet kan således betragtes som overholdt, hvis yngle- eller rasteområder og bestande opretholdes på samme niveau som hidtil, og den såkaldte økologiske funktionalitet af områderne derved opretholdes.

Om risiko for tab af individer, vurderes projektet ikke, at indebære nogen forøget risiko herfor af betydning for bilag IV-arten i området.

I denne sammenhæng fremhæver regionen, at der på det foreliggende grundlag er foretaget en nødvendig og tilstrækkelig vurdering om projektets forventede påvirkning af bilag IV-arter ud fra de foreliggende oplysninger.

---

⁵ Se Christian Kjær m.fl., opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, 2023 s. 156, afsnit 6, med henvisning til Sinche U., Sommer- und Winterquartiere der Herpetofauna in Auskiesungen. Salamandra 25(2): 105-108), 1989.